

1908 i 1911-12 respectivament. A més, van haver relacions comercials entre l'Esquirol i la Junta de Museus presidida per Puig i Cadafalch. El 27 de novembre del 1909 la Junta va rebre sis còpies al Bromur de les excavacions fetes per l'Esquirol. La Junta li va oferir 25 pessetes per cadascuna i 240 pessetes per dos jocs de còpies. L'acta de la junta diu així: "Examinadas también las sels reproducciones fotográficas, al bromuro de la excavaciones de Empurias, ejecutadas por el fotógrafo de la Escala D. José Esquirol los cuales ofrece por el precio de veinte y cinco pesetas cada una, se acordó en vista del mérito de dichas reproducciones y atendido el interés que revisten, por tratarse de los importantes trabajos de excavación que actualmente lleva á cabo la Junta que se adquieran dos colecciones, de las cuales una será dipositada en el Museo y de la otra se hará generosa donación á la Excm. Diputación Provincial, por la cooperación prestada á las referidas excavaciones; satisfaciéndose por dichas dos colecciones la suma total de doscientas cuarenta pesetas"¹⁵.

A aquesta resolució, el fotògraf protestà atès que a aquest preu només sortia a 20 pessetes cadascuna. Aleshores la Junta accedí a pagar-ne 25 pessetes per les sis primeres i 20 per les ulteriors còpies. Posteriorment, el gener del 1910, Esquirol va tornar a vendre a la Junta tres còpies més. El novembre del 1914 intentà vendre exemplars de la seva *Guía Ilustrada de las ruinas de Ampurias y de la Costa Brava Catalana*. Finalment, el 16 de desembre sol·licità a la Junta poder reproduir i vendre reproduccions de l'estàtua d'Asclepi i la testa de la Venus d'Empúries en petit format, permís que obtingué el 6 de Juliol del 1923¹⁶.

Tanmateix, la relació de Josep Esquirol i Josep Puig i Cadafalch va anar més enllà de les excavacions atès que van mantenir correspondència privada. Efectivament, a l'inici de la recuperació de la ciutat antiga d'Empúries, Puig i Cadafalch va fer diverses estades a Empúries i,

mercès aquests sojorns, va tenir una certa relació personal amb l'Esquirol. Prova d'això és, per exemple, una postal i fotografies que Josep Esquirol adreçà a Puig Cadafalch¹⁷.

Finalment, com s'ha indicat anteriorment, va motivar l'edició de la *Guía Ilustrada de las ruinas de Ampurias y de la Costa Brava*, publicada el 1913, la qual va ser ressenyada per *La Vanguardia*¹⁸ i *La Veu de l'Empordà*¹⁹. En aquest últim explicava que la guia en qüestió "comença el text amb una interessant introducció on l'autor [Manuel Cazorro] recull totes les Notícies històriques d'empúries, seguint-lo una ressenya de les Excavacions efectuades per la Junta de Museus de Barcelona, baix la intel·ligent direcció de D. Emili Gandia, i després d'una carta de la situació de les runes amb el plànol de lo descobert, entra l'autor a la descripció de la meravellosa Costa Brava de Catalunya, a la que acompanya un plànol i una abundor de fotografies verament notable". Més endavant, aquest periòdic felicita a l'artífex de la guia: "Al felicitar al senyor Esquirol per tan bella iniciativa i preuades ilustracions d'aital edició".

EL POLÍTIC

No obstant la importància i rellevància que suposà l'adveniment del jaciment d'Empúries en la vida de Josep Esquirol, la seva activitat no només va estar centrada en documentar i seguir el curs de les excavacions. Tal com és descrit pels seus convilatans, Josep Esquirol va ser una persona molt activa que va diversificar molt la inversió de les seves energies i una d'elles fou la de formar part del consistori de l'Escala entre el gener del 1910 i el gener del 1914.

Josep Esquirol va ser des del gener del 1910 al desembre del 1910 quart regidor, de l'abril del 1911 al gener del 1912 tercer regidor i del gener del 1912 al gener del 1914 va ser regidor síndic²⁰. Quan va entrar a l'Ajuntament, ja feia quasi dos anys que les excavacions havien començat. El consistori,

Excavacions d'Empúries amb Josep Puig i Cadafalch (A) i Emili Gandia (B), entre d'altres. / Foto: Josep Esquirol. AHE.